

Куньч З. Й.

Національний університет «Львівська політехніка»

Василишин І. П.

Національний університет «Львівська політехніка»

РОЛЬ АНТИЧНИХ КРИЛАТИХ ВИСЛОВІВ У ДОСЯГНЕННІ КОМУНІКАТИВНОЇ МЕТИ ОРАТОРА

Мета дослідження – з'ясувати роль античних крилатих висловів у текстах, призначених для публічного виголошення, у контексті впливу культурного складника на досягнення комунікативної мети оратора. Об'єктом дослідження є публічні виступи, в котрих використано античні крилаті вислови. Предмет дослідження – виявлення комунікативних функцій цих мовних засобів у кожному структурному елементі тексту публічного виступу, а також характер їхнього впливу на слухачів. Теоретичним підґрунтям стали наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених з проблем походження та особливостей вживання крилатих висловів. На основі аналізу текстів публічних виступів обґрунтовано теоретичні положення щодо ролі античних крилатих фраз у різних структурних компонентах текстів ораторських творів та виявлено їхній суттєвий вплив на такі складники комунікативної мети оратора, як привернення уваги слухачів, переконливість, виразність, точність, лаконічність, дотепність мовлення, а також підтримання інтелектуально-креативного складника в іміджі оратора. З огляду на їхнє місце в структурі тексту публічного виступу комунікативні функції крилатих висловів змінюються. Розташовані в назві промови або у вступі, вони сприяють приверненню уваги слухачів, розкривають перед ними основну думку майбутньої промови, посилюють довіру до промовця, адже світова інтелектуальна та духово-культурна спадщина має високий рівень сприйнятливості. В основній частині промови афористичні судження увиразнюють думку автора, надають більшої сили його аргументам, сприяють дотепності, влучності, лаконічності мовлення, а також надають висловлюванню точності, поглиблюють вираження думки. Античні крилаті вислови, використані у висновку, сприяють утвердженню ідеї оратора, запам'ятовуванню її. Перспективи подальших досліджень вбачаємо в тематичній конкретизації емпіричної бази та аналізі сучасного публіцистичного дискурсу під кутом зору використання античних культурних компонентів.

Ключові слова: античні крилаті вислови, культурний складник, комунікативна мета оратора, переконливість, влучність, образність.

Постановка проблеми. В умовах сучасного відкритого демократичного суспільства великої ваги набуває вміння публічної людини (державного службовця, керівника будь-якого рівня, політика, громадського діяча) висловлювати свою думку. За тим, як людина говорить, у її співрозмовників та слухачів складається враження про її інтелектуальний розвиток, освіту й культурний рівень. Адже відомо: «що культурніша людина, то розвиненіша її мова, багатша на лексичний запас, розмаїтіша епітетами, метафорами, барвистіша вживанням прислів'їв та приказок» [2, с. 50]. Фразеологізми і крилаті вислови є особливо цінним матеріалом для лексичного наповнення промов, адже вони «конденсують величезний запас думок, емоцій, людського досвіду» [5, с. 6]. Тому доцільне

й уміле використання цих культурних надбань людства в мовленні оратора є, гадаємо, вагомим елементом його успіху в публічній діяльності, невіддільним чинником професійної комунікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення ролі античних крилатих висловів у досягненні комунікативної мети оратора не знайшло відображення в наукових публікаціях. Наукові пошуки у сфері дослідження цих стійких зворотів переважно стосуються вивчення їхнього тлумачення та походження. Так, у праці А. Коваль та В. Коптілова [5] зібрано крилаті вислови, вживані в українській літературній мові, та подано тлумачення й ілюстрації до них, виявлено походження та особливості їх уживання. Робота Н. Г. Корж та Ф. Й. Луцької [6] цікава тим,

що автори зосередили увагу саме на античних прислів'ях, приказках, літературних цитатах, розподіливши їх за тематичним принципом та супроводжуючи міфологічними та історико-літературними коментарями. Окремі роботи розглядають особливості мовного вираження художньо-естетичного пізнання дійсності, втіленого у фразеологічних засобах класичних і новоевропейських мов [4], порушують питання контексту вживання крилатих висловів у сучасній публіцистиці [3].

Постановка завдання. Мета цієї статті – в контексті вивчення впливу культурного складника на досягнення комунікативної мети оратора простежити, як цьому сприяють античні крилаті вислови. Задля реалізації поставленої мети потрібно реалізувати кілька завдань: по-перше, виявити найтиповіші ситуації вживання античних крилатих висловів у текстах, призначених для публічного виголошення; по-друге, з'ясувати їхні комунікативні функції та характер впливу на слухачів залежно від структурного елемента тексту, де застосовано античний вислів; по-третє, сформулювати рекомендації щодо основних напрямів мовного самовдосконалення оратора в контексті означеної проблеми.

Виклад основного матеріалу. Крилатими висловами в науковій літературі називають влучні фрази видатних осіб, що їх часто повторюють різні люди в писемній та усній комунікації. На відміну від фразеологізмів, що давно стали безіменними витворами, крилаті вислови зберігають певний інтертекстуальний зв'язок із першоджерелом виникнення (літературним твором, конкретно історичною подією чи міфологічним переказом). Наголосимо, що авторська фразеологія як надбання світової культури, зокрема античної, є дуже давньою за своїм походженням, тому аудиторія може й не знати, кому саме належить той чи той крилатий вислів. Це й не обов'язково. Дослідники античних крилатих висловів наголошують: щоб вислів став крилатим, він «має бути не тільки вдало скомпонованим, лаконічним, влучним, а й повинен відзначатися великою смисловою місткістю, насиченістю, типовістю, що забезпечило б можливість його застосування в цілому ряді близьких, подібних ситуацій. Адже основними й необхідними ознаками крилатих слів є їх постійна відтворюваність, реактуалізація змісту стосовно нових історичних умов, іншої ідеології та способів мислення, конкретного контексту» [6, с. 19]. Публічній людині знання крилатих фраз допомагає виразно й лаконічно висловити свою думку, дати влучну й вичерпну характеристику

предмета чи явища, точно й глибоко оцінити ситуацію. Адже «фразеологія – найпоказовіший носій культури, оскільки в ній найкраще відображена етноментальність» [4, с. 41].

Розгляньмо публічний виступ з огляду на використання в ньому античних крилатих висловів, щоб виявити роль цих мовних засобів у кожному структурному елементі тексту. Будь-яка промова складається зі вступу, основної частини та висновку, а також зазвичай має назву. Кожен із цих структурних елементів відіграє свою композиційну роль і має своє цільове призначення. Безумовно, античні культурні компоненти, зокрема крилаті вислови, використовують у різних частинах публічного виступу, і в кожному з них вони виконують різні завдання та по-різному чинять вплив на слухачів.

Текст, призначений для публічного виголошення, має мати **назву**, що відображає мету висловлювання автора. Наприклад, стаття М. Калинич, що має назву «Історія – вчителька життя, або ціна втрачених людських доль» (1) містить крилатий вислів. У ній ідеться про солдата Афганської війни, а ідея твору така: слід врахувати помилки минулого і не допустити повторення війни. Саме завдяки використанню латинського вислову *historia est magistra vitae* (історія – вчителька життя) в контексті зіставлення цього афоризму з реаліями життя досягнуто втілення в назві статті її ідеї. У заголовках текстів крилаті вислови подають зазвичай саме в протиставленні чи зіставленні з іншими думками, оскільки такий засіб сприяє приверненню уваги: «Як розпізнати Наполеонів, або *прийшов, побачив, переміг*» (2), «Юлій Цезар *прийшов, побачив, переміг*. А як приходиш ти?» (3), «*Errare humanum est*: 50 нарисів з українського примарознавства» (4). Отже констатуємо, античний крилатий вислів, вплетений до назви, дає змогу, по-перше, привернути увагу до промови, по-друге, зорієнтувати в тематиці повідомлення або й ідеї автора, по-третє, викликає прихильність до промовця, який демонструє таким чином свій високий інтелектуальний та культурний рівень, вміння висловлюватися влучно, використовувати аллюзії як інтелектуальний комунікативний засіб.

Вступ – це важливий складник промови, яка має на меті «встановити контакт з аудиторією, заволодіти увагою слухачів, викликати цікавість до викладу, накреслити змістову перспективу та показати бажання повідомити щось нове» [7, с. 164]. Розгляньмо кілька прикладів використання античних крилатих висловів у вступі. Приміром, блог Н. Мокрій під назвою «...залиши

майбутньому про себе згадку...» має такий вступ: «*“Historia est magistra vitae”*», – казали давні римляни. Історія вчить того, що нічого не вчить, додавали досвідчені люди. І це правда, тому що можна навести багато прикладів, коли історія чогось навчила, і також ще більше прикладів, що на помилках минулого ніхто не вчиться» (5). Ця вступна фраза показує читачеві, що авторка говоритиме про уроки історії, тобто вступ окреслює певну змістову перспективу та водночас своєю парадоксальністю інтригує, налаштовує на інформаційну новизну й таким чином сприяє встановленню контакту між комунікантами. Подібний вплив чинить на читача й крилатий вислів у наступному прикладі. В. Сухов, автор допису до газети «День» у рубриці «Україна incognita», подає такий вступ: «Історія цікавить людей не просто так, а лише в тому разі, якщо вона дає відповіді на запитання сучасності. Ще в Стародавньому Римі існувала приказка: *“Історія – вчителька життя”*. Не випадково під час економічної кризи багато хто почав цікавитися історією США 1930-х років або післявоєнної Німеччини, коли в цих країнах здійснювалися успішні реформи» (6).

Іноді насичення вступу цитатами, привертаючи увагу, водночас змушує до активної інтелектуальної діяльності, до серйозного осмислення всіх нагромаджених автором цитат і крилатих висловів, що може певною мірою насторожити. Наприклад, І. Дуда у виступі на тему «Історія: вчитель чи обманщик?» формулює таку вступну частину: «Якщо ти вистрелиш у минуле з пістолета, майбутнє вистрелить у тебе з гармати» – ця східна мудрість передбачає шанобливе ставлення до минувшини. Йй втворює класичний вислів Цицерона: *«Історія – вчителька життя»*. І майже поряд – діаметрально протилежні думки інших, не менш видатних умів: «Історія – це брехня, з якою всі згодні» Вольтера, «Історія вчить лише тому, що вона ніколи нічому не навчить народи» Гегеля. Або ж майже зовсім неповажливі «Історія – це дистильована плітка» шотландського історика Карлайла та «Історія – це брехня» короля автомобілебудування Генрі Форда. Цікавим є й дещо парадоксальний вислів Монтеск'є «Щасливий народ, історія якого нудна». Хто-хто, а українці на «нудність» своєї історії поскаржитися не мають підстав – драматичних і трагічних подій в ній цілком вистачає, щоб постійно носити тавро нещасливої нації» (7). І далі йдеться про події Переяславської ради. Такий розлогий вступ, насичений багатьма крилатими фразами, змушує читача дуже вдумливо й зосереджено сприймати

повідомлення автора. Крім того, слухач дістає певне інтелектуальне задоволення від глибини думки та обізнаності оратора, та водночас цей вступ викликає непорозуміння, чи насправді історія є вчителькою життя, чи уроки історії нічого нас не вчать.

Отже, античні крилаті вислови, використані у вступі, допомагають заволодіти увагою слухачів. Оскільки їхній зміст є зрозумілим і сприймається як істинний, то долучення до цього вислову додаткових ідей, особливо якщо вони парадоксальні, заперечують зміст крилатої фрази або доповнюють його, виявляє можливість довідатися щось нове, незвичайне, цікаве.

Виклад *основної частини промови* складається зазвичай з кількох змістових частин, пов'язаних між собою певними логічними зв'язками та збалансованих за змістом. Сприймаючи аргументи оратора, сформульовані в основній частині промови, слухач зазвичай враховує «не лише справедливість висловленої ідеї, а й емоційність, експресивність її звучання» [7, с. 169]. Приміром, у «Зверненні Президента України з нагоди Дня Гідності і Свободи» (2016 р.) застосовано крилату фразу, яка посилює емоційне сприйняття змісту повідомлення: *“Per aspera ad astra. Шлях до зірок пролягає через терни* – такий сенс крилатого вислову, який ми дуже добре знаємо. Та в листопаді 2013 ніхто навіть уявити собі не міг, наскільки важкі випробування підготувала нам доля... І яку високу ціну випаде заплатити за такі цінності, як свобода, гідність та незалежність» (8). Вживання цього крилатого вислову сприяє емоційному співпереживанню слухачів, викликає хвилювання через влучність і доцільність сказаного.

Ще одна важлива роль античних крилатих висловів, застосованих в основній частині промови, – сприяти увиразненню змісту повідомлення. До прикладу, у виступі почесного голови Незалежної асоціації телерадіомовників Т. Лебедевої на конференції «Майбутнє якісної журналістики в епоху цифрових технологій» (2013 р.) є такі слова: *«Дамоклів меч монетизації контенту погрозово завис над виданнями, які тримали марку якісного контенту. Цифрова ера додала викликів, і ризики збільшились у багато разів»* (9). Використання вислову *дамоклів меч*, що означає «небезпека або неприємність, що постійно загрожує кому-небудь» [8, с. 485] дає змогу уникнути вживання слова *загроза*, але водночас і демонструє високий рівень цієї загрози та її постійність, невідворотність.

Інший приклад – щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2015 році»: «У новій Стратегії національної безпеки головною загрозою нацбезпеці названо агресію Росії в усіх її формах, спрямовану на виснаження української економіки, підлив суспільно-політичної стабільності з метою знищення держави Україна і захоплення її території. Ця загроза – як той *гострий дамоклів меч, що звисає над головою на кінській волоссині*. У таких умовах, це очевидно, житиме – на жаль, ми мусимо констатувати – ще не одне покоління українців» (10). Використання цього античного крилатого вислову в метафоричній формі увиразнює зміст повідомлення, робить його прозорішим, сприйнятливішим, експресивнішим.

Давньогрецький філософ Аристотель у третій книзі «Риторики» значну увагу приділив пізнавальним, переконувальним і художнім особливостям влучних висловів, особливо їхній метафоричності. Він пише, що завдяки метафоричності виникає зрозумілість, приємність і краса стилю [1, с. 130]. Аристотель вважає прислів'я сильними доказами й рекомендує їх уживати для переконання слухачів, оскільки істинність афоризмів є загальноновизнаною і незаперечною. Це підтверджує і цитата з публікації «Як стати і бути багатим: Філософія індивідуального успіху»: «Шлях до успіху лежить у нашому мисленні, думках, уяві. Найперше, чого потрібно навчитись, – вміти мислити. Вміти розрізняти основне й другорядне. Не “засмічувати” свій мозок усім тим, що диктує нам суспільство. А для того, щоб здорово мислити, потрібне розслаблення тіла та думки. Адже *в здоровому тілі – здоровий дух*» (11).

Використання крилатих античних висловів дає також змогу зробити певні змістові акценти в промові. Так, у виступі Президента України на відкритті XXV Форуму видавців у Львові (вересень 2018 р.) вживання крилатого вислову підкреслює рішучість і незворотність дії: «Якщо раніше, в тому числі і у Львові, ми говорили про те, що головне, що загрожує українському книговидавництву – це те, що українці купують російську книгу. Сьогодні цього вже немає. Ми *перейшли той рубікон*. Ми сьогодні в своїй державі будемо читати свої книжки на своїй мові!» (12). А у виступі Ліни Костенко під час презентації книги «Зоря на ім'я Полин: пам'ятаючи Чорнобиль» звучать іронічно-досадні нотки: «Двадцять п'ять років – це ж чверть століття! А сьогодні ті самі балачки, що були двадцять п'ять років тому.

Чорнобильську АЕС закрили 15 грудня 2000 року. Робили це у палаці “Україна” під фанфари, співалося “Чорнобиль forever!”, говорилося: *дамоклів меч*, який нависав над Україною, вже не хилиється. Що ж ми маємо? Відзначили – і все. І роз'їхалися» (13).

У контексті зіставлення з іншою думкою античний крилатий вислів може звучати сатирично і не лише привертати увагу, а й викликати емотивне співпереживання з автором. Наприклад: «Вважаємо, що Поклонська має право на висловлення своєї позиції з кожного питання. *Людині властиво помилятися*, а громадяни Росії мають право на здоровий сміх. Якщо Поклонській заборонити доступ в ефір, то діяльний депутат весь вільний час буде витрачати на запити в прокуратуру з вимогою перевірити фільми, яких вона не дивилася. І тоді в країні, яка зараз переживає непрості часи, буде менше посмішок. Люди стануть нещасні, а режисери закатовані прокурорськими перевітками» (14).

Висновок промови – це підсумок усього сказаного, узагальнення думок основної частини. У ньому автор має «підкреслити зміст і значення сказаного, створити відповідний настрій наприкінці виступу» [7, с. 169]. Античні крилаті вислови, безумовно, сприяють досягненню цієї мети. Наприклад, Б. Вовченко у висновку до свого листа в інтернеті «Наше майбутнє – в наших руках» зазначає: «Тож, нам під силу змінити наше життя на краще, достатньо лиш захотіти. *Кожен з нас – творець власного щастя*. Наше пізніше життя залежить від наших дій сьогодні. І завжди слід пам'ятати, що наше майбутнє в наших руках, тож головне – не опускати їх» (15). Такий висновок завдяки використанню крилатої фрази утверджує слухачів у слушності висловленої думки; афоризм, вплетений у формулюванні висновку, маючи загальновідоме звучання, допомагає сфокусуватися на ідеї оратора й запам'ятати її.

Дбаючи про власний імідж та прагнучи достукатися до серця кожного свого слухача або читача, оратор повинен усвідомити: «людина, яка володіє великим словниковим запасом, може висловлюватися точніше, багатше, слова вибирати виразніші, описувати події барвистіше, ніж та, яка має бідний словник» [2, с. 52]. Тому публічна особа має подбати про вироблення вмінь і навичок влучного, образного, лаконічного, дотепного мовлення. *Говори – і я тебе побачу* – цей крилатий вислів античного філософа Сократа підтверджує, що за вмінням висловлювати думки можна виявити рівень загального культурного розвитку людини,

її освіченість. Отже, дбати про мовне самовдосконалення – це оволодівати «золотим ключиком», що згодом відчинятиме численні двері та серця, створюватиме ораторові імідж високопрофесійної людини. Для збагачення свого словникового запасу слід виробити звичку записувати влучні вирази і вводити їх до свого мовлення.

Висновки та пропозиції. Античні крилаті вислови не втрачають своєї актуальності, оскільки «стверджують високі моральні принципи, сповнені непідробними гуманістичними ідеалами, лаконічно передають глибокі думки» [4, с. 35]. Дослідження ролі античних крилатих фраз у різних структурних компонентах ораторських текстів виявило їхній суттєвий вплив на такі складники комунікативної мети оратора, як привернення уваги слухачів, переконливість, виразність, точність, лаконічність, дотепність мовлення, а також підтримання інтелектуально-креативного складника в іміджі оратора.

Зважаючи на їхнє місце в структурі тексту публічного виступу, комунікативні функції крила-

тих висловів змінюються. Розташовані в назві промови або у вступі, вони сприяють приверненню уваги слухачів, посилюють довіру до промовця, адже світова інтелектуальна та духово-культурна спадщина має високий рівень сприйнятливості. В основній частині промови афористичні судження увиразнюють думку автора, надають більшої сили його аргументам, сприяють дотепності, влучності, лаконічності мовлення, а також поглиблюють експресію. Античні крилаті вислови, використані у висновку, сприяють утвердженню ідеї оратора, запам'ятовуванню її. Отже, кожна публічна людина, що прагне досягти успіху в ораторській діяльності, мусить працювати над виробленням навичок влучного, образного, лаконічного мовлення, насиченого крилатими висловами. Це, безумовно, сприятиме досягненню комунікативної мети.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в тематичній конкретизації емпіричної бази та аналізі сучасного публіцистичного дискурсу під кутом зору використання античних культурних компонентів.

Список літератури:

1. Античные риторика. Под ред. А. А. Тахо-Годи. Москва : Изд-во Моск. ун-та, 1978. 350 с.
2. Вознюк Г. Л., Куньч З. Й. Удосконалення навичок культури мовлення на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням) та риторика. *Український смисл. Науковий збірник за редакцією доктора філологічних наук, професора І.С. Попової*. Дніпропетровськ, 2016. С. 47–56.
3. Григораш А. Використання крилатих висловів у сучасній публіцистиці (на матеріалі сучасної преси України). URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/38238/25-Grigorash.pdf?sequence=1>.
4. Звонська Л. Л. Афористика класичних мов та новоєвропейські мови. *Проблеми семантики слова, речення та тексту*. Вип. 24. 2010. С. 35–44.
5. Коваль А. П., Коптілов В. В. Крилаті вислови в українській літературній мові: Афоризми. Літературні цитати. Образні вислови. Вид. 2-ге, перероб. і допов. Київ : Вища школа, 1975. 334 с.
6. Корж Н. Г., Луцька Ф. Й. Із скарбниці античної мудрості. Київ : Вища школа, 1988. 320 с.
7. Риторика : підручник. Вид. 2-е випр. і доп. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 496 с.
8. Фразеологічний словник української мови. Книга 1. Друге видання. Київ : Наукова думка, 1999. 528 с.

Джерела ілюстративного матеріалу:

1. Калинич М. Історія – вчителька життя, або ціна втрачених людських доль. URL: http://library.udpu.org.ua/library_files/stud_konferenzia/2015_1/49.pdf.
2. Як розпізнати Наполеонів, або прийшов, побачив, переміг. URL: <http://www.tyupvannia.info/uk/content/yak-rozpoznati-napoleoniv-abo-priyshov-pobachiv-peremig>.
3. Юлій Цезар прийшов, побачив, переміг. А як приходиш ти? URL: <https://ask.fm/a/aoh8497m>.
4. Гордієнко Я. Errare humanum est: 50 нарисів з українського примарознавства. URL: <http://stage.book-ye.com.ua/catalog/suchasna-ukrayinska-proza/errare-humanum-est-50-narysiv-z-ukrayinskoho-prymaroznavstva/>.
5. Мокрій Н. ...Залиши майбутньому про себе згадку... URL: <http://natasholoviy.blogspot.com/>.
6. Сухов В. Україна Incognita. Зворотній зв'язок. URL: <http://incognita.day.kyiv.ua/vasil-suxov.html>.
7. Дуда І. Історія: вчитель чи обманщик? URL: <https://zz.te.ua/istoriya-vchytel-chy-obmanschyk/>.
8. Звернення Президента України з нагоди Дня Гідності і Свободи» (20 листопада 2016 р.). URL: <https://www.president.gov.ua/news/zvernennya-prezidenta-ukrayini-z-nagodi-dnya-gidnosti-i-svob-38796?aid=13P92Y.wghot>.
9. Чому важко продати якість. URL: https://ms.detector.media/web/online_media/chomu_vazhko_prodati_yakist/.

10. Щорічне послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2015 році». URL: <https://www.president.gov.ua/news/shorichne-poslannya-prezidenta-ukrayini-do-verhovnoyi-radi-u-35412>.
11. Як стати і бути багатим: Філософія індивідуального успіху. URL: <https://book-case.in.ua/2017/07/03/як-стати-і-бути-багатим-філософія-інди/>.
12. Виступ Президента України на відкритті XXV Форуму видавців у Львові (вересень 2018 р.). URL: <https://www.president.gov.ua/news/vistup-prezidenta-ukrayini-na-vidkritti-xxv-forumu-vidavciv-49690>.
13. Костенко Л. Виступ на презентації книги «Зоря на ім'я Полин: пам'ятаючи Чорнобиль». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=x40VWUx9rIs>.
14. Поклонській хочуть дозволити нести нісенітницю. URL: <https://styler.rbc.ua/ukr/tsirk/poklonskoj-hotyat-razreshit-nessi-chush-1478616726.html>.
15. Вовченко Б. Наше майбутнє – в наших руках. URL: <http://ij.ogo.ua/ya-zhurnalist/nashe-maybutnye-v-nashih-rukah/>.

Kunch Z. Yo., Vasylyshyn I. P. THE ROLE OF ANCIENT IDIOMATIC PHRASES IN ACHIEVING THE COMMUNICATIVE PURPOSE OF THE SPEAKER

The purpose of the research is to substantiate the role of ancient idiomatic phrases in the public speaking texts to achieve the communicative purpose of the speaker in the context of cultural component influence. The object of the study is public speaking, where ancient idiomatic phrases are used. The subject of the study is the identification of the communicative functions of those linguistic means in each structural element of the public speech text, as well as, the nature of their influence on listeners. The theoretical background of the research are domestic and foreign articles related to the problems of ancient idiomatic phrases origin and peculiarities of their use. Basing on the analysis of public speech texts the theoretical propositions of the role of ancient idiomatic phrases in different structural components of oratorical texts were substantiated. Also, it was detected, that the significant influence on such components of speaker's communicative purpose are attracting the attention of listeners, convincing, expressiveness, precision, accuracy as well as maintaining the intellectual and creative component of the speaker's image. In spite of the place where ancient idiomatic phrases are used their meaning changes. Located in the title of the speech or in the introduction, they help to attract the attention of the listeners, reveal to them the main idea of the forthcoming speech, increase the credibility of the speaker, because the intellectual and spiritual world and cultural heritage has a high level of receptivity. In the main part of the speech, aphoristic judgments express the author's opinion, give greater strength to his arguments, contribute to wit, precision, conciseness of speech, as well as, give accuracy and deepen thought. The ancient idiomatic phrases that are used in the conclusion help to assert the speaker's idea and to remember it. We see further research prospects in the thematic elaboration of the empirical base and the analysis of contemporary journalistic discourse from the perspective of the use of ancient cultural components.

Key words: *ancient idiomatic phrase, cultural component, communicative purpose of the speaker, persuasiveness, clarity, imagery.*